

16. Grondwateronttrekkingen

Artikel 16.1 Absoluut verbod met betrekking tot beregening of bevoeiing

1. Het is verboden meer dan 10 m³ per uur grondwater te onttrekken voor beregening of bevoeiing binnen de gebieden die zijn aangegeven op de bij deze algemene regel behorende kaart.
2. Het bepaalde in het eerste lid is niet van toepassing op grondwateronttrekkingen die vóór 16 juli 2013 rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Artikel 16.2 Criteria

1. Vrijstelling wordt verleend van het verbod in artikel 3.4 van de Keur, voor het onttrekken van grondwater uit een permanente bron, anders dan voor het drooghouden van ondergrondse bouwwerken en voor zover:
 - a. voor beregening of bevoeiing de onttrekkingscapaciteit niet meer bedraagt dan 60 m³ per uur;
 - b. voor andere doeleinden de onttrekkingscapaciteit niet meer bedraagt dan 10 m³ per uur of niet meer bedraagt dan 70.000 m³ per jaar.
2. Vrijstelling wordt verleend van het verbod in artikel 3.4 van de Keur, voor het onttrekken van grondwater uit een tijdelijke bron voor zover:
 - a. de onttrekkingscapaciteit niet meer bedraagt dan 100 m³ per uur gedurende maximaal 3 aaneengesloten maanden of
 - b. de onttrekking gedurende maximaal 3 aaneengesloten maanden niet meer bedraagt dan 70.000 m³ in een aaneengesloten periode van 30 dagen.
3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op onttrekkingen van grondwater op een diepte van meer dan 50 meter beneden het maaiveld in het gebied, aangegeven als boringsvrije zone diepe pakket van Salland op kaart Drinkwatervoorziening en grondwaterbescherming, behorende bij de Omgevingsverordening Overijssel 2017.

Artikel 16.3 Voorschriften

Degene die grondwater onttrekt als bedoeld in artikel 16.2:

- a. voorkomt nadelige gevolgen van de onttrekking dan wel beperkt deze gevolgen zoveel mogelijk als die niet te voorkomen zijn;
- b. informeert het bestuur zo spoedig mogelijk over eventuele ontstane schade en over de reeds door hem getroffen en nog te treffen maatregelen.

Artikel 16.4 Meet- en opgaveverplichting

1. Degene die grondwater onttrekt als bedoeld in artikel 16.2 meet de in elk kwartaal onttrokken hoeveelheid grondwater met een nauwkeurigheid van tenminste 95%.
2. De opgaveverplichting, bedoeld in artikel 6.11, vierde lid, van het Waterbesluit, is niet van toepassing voor een onttrekking van maximaal 50.000 m³ per jaar en voor een tijdelijke onttrekking van maximaal 50.000 m³.
3. Als niet voldaan wordt aan het bepaalde in het tweede lid, doet degene die grondwater onttrekt uiterlijk op 31 januari van elk jaar opgave aan het waterschap over de in het voorgaande kalenderjaar gemeten hoeveelheden onttrokken grondwater. Als de onttrekking is beëindigd doet hij binnen een maand na het tijdstip van beëindiging opgave aan het waterschap over de in het betreffende kalenderjaar gemeten hoeveelheden onttrokken grondwater.

Artikel 16.5 Melding

1. Degene die grondwater onttrekt als bedoeld in artikel 16.2, met een onttrekkingscapaciteit van meer dan 10 m³ per uur, meldt dit 2 weken voor aanvang van de grondwateronttrekking aan het waterschap.
2. Bij een melding worden de volgende gegevens verstrekt:
 - a. naam en adres van degene die de onttrekking uitvoert / laat uitvoeren;
 - b. een locatietekening van de onttrekking, inclusief aanduiding van filters, drains of bron(nen);
 - c. een omschrijving van het doel van de onttrekking;

- d. de periode (startdatum en einddatum) van uitvoering van de grondwateronttrekking;
- e. de diepte van de bron;
- f. het aantal pompen en de capaciteit van de pomp(en);
- g. de omvang van de totale onttrekking;
- h. de wijze van lozing (indien van toepassing).

Toelichting

Kader

Op grond van artikel 3.4 van de Keur is het verboden om zonder watervergunning grondwater te onttrekken of water te infiltreren. Met deze algemene regel wordt gebruik gemaakt van artikel 3.7 van de Keur.

Voor bepaalde gebieden wordt een absoluut verbod ingesteld voor grondwateronttrekkingen voor beregening en/of bevoeiing.

Voor een groot aantal onttrekkingen is op grond van de algemene regel geen vergunning nodig.

Motivering

Artikel 16.1 Absoluut verbod

De risico's van een grondwateronttrekking zijn sterk aan de locatie gebonden. Sommige gebieden zijn dusdanig afhankelijk van een goede vochtvoorziening, dat een grondwateronttrekking of het cumulatieve effect van meerdere grondwateronttrekkingen direct negatieve invloed heeft op de kwaliteit van (ecologische) functies. Behoud en ontwikkeling van deze gebieden vergt een specifieke bescherming, in de vorm van een jaarrond verbod op grondwateronttrekking binnen deze gebieden en een zone hierom heen. De aanwijzing van de gebieden die zo'n aanvullende bescherming nodig hebben, is gebaseerd op de provinciale natuurdoeltypenkaarten. Ze zijn aangegeven op de kaart die bij deze algemene regels behoort.

Uit onderzoek volgt dat het effect van grondwateronttrekking voor beregening uit grondwater in ons beheersgebied tot een afstand van 200 meter merkbaar is. Deze afstand van maximaal 200 meter is de uitkomst van berekeningen waarbij rekening gehouden is met cumulatieve effecten van meerdere grondwateronttrekkingen op korte afstand, de diversiteit in bodemopbouw in de beheersgebieden van de Rijn-Oost waterschappen en met een periode van extremere droogte. Uit het onderzoek is gebleken dat vooral ook de cumulatie van effecten van grondwateronttrekkingen op korte afstand van elkaar zorgt voor significante effecten op grondwaterafhankelijke natuurgebieden. Een vergunningstelsel waarin een individuele grondwateronttrekking op zijn effecten beoordeeld wordt, volstaat daarmee niet om deze gebieden afdoende te beschermen. De overgangsbepaling houdt grondwateronttrekkingen voor beregening of bevoeiing die vóór de inwerkingtreding van deze algemene regel bij de rechtsvoorgangers van Waterschap Drents Overijsselse Delta tot stand gekomen zijn buiten de werkingssfeer van de algemene regel.

Verbod bij waterschaarste

De Keur bepaalt dat het waterschap tijdelijk een onttrekkingsverbod kan instellen, als er een tekort aan oppervlakte- en grondwater ontstaat of dreigt te ontstaan.

Artikel 16.2 Criteria

In artikel 3.4 van de Keur, is bepaald dat het verboden is om zonder vergunning grondwater te onttrekken. In het eerste en tweede lid, van dit artikel in deze algemene regel wordt dit verbod voor een groot deel opgeheven. Hierbij is het uitgangspunt dat de minder risicovolle grondwateronttrekkingen worden vrijgesteld van de vergunningplicht.

Als niet voldaan kan worden aan de criteria uit het eerste en tweede lid, blijft het verbod om zonder vergunning grondwater te onttrekken van toepassing. Het aanvragen van een vergunning kan via het Omgevingsloket (www.omgevingsloket.nl) of via de website van het waterschap (www.wdodelta.nl/thema/vergunning/vergunning-melding/).

In eerste en tweede lid, van dit artikel is onderscheid gemaakt tussen grondwateronttrekkingen uit permanente en tijdelijke bronnen. Een onttrekking uit een permanente bron kan continu plaatsvinden of periodiek.

Grondwateronttrekkingen (continue of periodiek) uit een permanente bron zijn o.a.:

- Industriële onttrekkingen van minder dan 150.000 m³ per jaar;
- Beheersmaatregelen in het kader van bodemsaneringen;
- Onttrekkingen voor drinkwater vee;
- Beregening en bevoeiing;
- Noodvoorzieningen.

Grondwateronttrekkingen uit een tijdelijke bron zijn o.a.:

- Bouwputbemalingen;
- Bemalingen ten behoeve van bodemsaneringen.

Het derde lid is opgenomen conform artikel 4.6.4, tweede lid, van de Omgevingsverordening Overijssel 2009. Voor het derde watervoerende pakket onder Salland geldt al sinds 1991 een strategische reservering voor de openbare drinkwatervoorziening en hoogwaardige industriële toepassing waarop de Warenwet van toepassing is. Dit watervoerende pakket bevat grondwater van een zeer hoge kwaliteit en leeftijd en is kwetsbaar voor uitputting (verziltting door te veel onttrekkingen) en verontreinigingen (doorboren van bovenliggende kleilagen). Zorgvuldig beheer is noodzakelijk mede gelet op de reeds aanwezige onttrekkingen voor de drinkwatervoorziening en hoogwaardige industriële toepassingen.

(Op grond van het derde lid van genoemd artikel 4.6.4, kan voor het betreffende gebied - op een diepte van meer dan 50 meter beneden het maaiveld - slechts vergunning worden verleend voor het onttrekken van grondwater als dit grondwater bedoeld is voor hoogwaardige industrieel gebruik waarop de Warenwet van toepassing is en waarvoor geen alternatief voorhanden is.)

Artikel 16.3 Voorschriften

De voorschriften in dit artikel hebben hoofdzakelijk betrekking op zorgplicht. Hieronder is weergegeven wat o.a. in dergelijke situaties als zorgplicht wordt beschouwd.

Zorgplicht

De onttrekking van grondwater kan nadelige gevolgen voor de omgeving veroorzaken. Denk hierbij aan schade aan de landbouw (opbrengst), schade aan natuurgebieden (verdroging), verplaatsing van grondwaterverontreinigingen, schade aan bouwwerken als gevolg van zetting en negatieve beïnvloeding op overige grondwateronttrekkingen (in het bijzonder bodemenergiesystemen) en archeologie. Degene die de grondwateronttrekking uitvoert, heeft de verplichting om deze nadelige gevolgen te inventariseren, te voorkomen en als dat niet mogelijk is zo veel mogelijk te beperken. Als de grondwateronttrekking nadelige gevolgen veroorzaakt, neemt degene die grondwater onttrekt zo spoedig mogelijk maatregelen om deze gevolgen te beperken. Denk hierbij aan het staken van de onttrekking of het treffen van compenserende maatregelen. Verder informeert degene die grondwater onttrekt het bestuur van het waterschap zo spoedig mogelijk over de geconstateerde nadelige gevolgen en de te treffen of getroffen maatregelen.

Artikel 16.4 Meet en -opgaveverplichting

In dit artikel zijn verschillende voorschriften opgenomen ten aanzien van meting en opgave van gemeten hoeveelheden onttrokken grondwater.

De meetverplichting is ontleend aan artikel 6.11, tweede lid, van het Waterbesluit.

Artikel 16.5 Melding

In artikel 6.11, eerste lid, van het Waterbesluit is bepaald dat degene die grondwater onttrekt waarvoor geen vergunning nodig is de onttrekking moet melden. Op grond van het vijfde lid van dat artikel kunnen gevallen worden aangewezen waarvoor die verplichting niet geldt.

Voor o.a. de registratie in het Landelijk Grondwater Register (LGR) is het noodzakelijk dat de in dit artikel gevraagde gegevens worden overlegd.